

Warszawa, 16 kwietnia 2025 r.

Sz. P.
Hanna Wróblewska
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Szanowna Pani Minister,

W imieniu Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji, Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji, Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej, Związku Pracodawców Prywatnych Mediów oraz Związku Cyfrowa Polska - organizacji zrzeszających szerokie grono podmiotów z sektora cyfrowego i telekomunikacyjnego, będących integralną częścią systemu zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi w Polsce, pragniemy wyrazić nasze głębokie przekonanie, że krajowy system zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz redystrybucji środków wśród właścicieli praw przez organizacje zbiorowego zarządzania tymi prawami (OZZ) wymaga przebudowy.

Jesteśmy zdania, że właśnie teraz jest najlepszy moment, by dokonać tej reformy z pożytkiem dla twórców, konsumentów i przedsiębiorców współtworzących ten system w Polsce. Wynika to z faktu, że obecny system nie wpisuje się w dzisiejsze realia odbioru kultury - również wieloma nowymi kanałami - i krajobrazu technologicznego, oraz tego, że dysponujemy obecnie szczegółową diagnozą obecnych problemów i bolączek ekosystemu zarządzania prawami autorskimi. Deklarujemy zatem naszą głęboką wolę i pełną gotowość do dalszego dialogu i wspólnej pracy nad usprawnieniem zarządzania prawami autorskimi w Polsce.

Doceniamy również uzasadnione działania Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zmierzające do pogłębienia nadzoru nad działaniem organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi (OZZ). Wyniki ostatniej kontroli przeprowadzonej w Stowarzyszeniu Filmowców Polskich wyraźnie potwierdzają, jak zasadne i potrzebne jest monitorowanie funkcjonowania OZZ i dystrybucji środków przez nie gromadzonych. Wykazane nieprawidłowości stanowią jednak objaw szerszego, systemowego problemu, na który uwagę nasze organizacje

zwracają od lat. Jak wykazaliśmy w najnowszym raporcie *“Działalność organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi: rosnące przychody a efektywność dystrybucji”* przygotowanego na zlecenie naszej branży:

- W latach 2019–2023 łączne przychody OZZ wzrosły o około 35%, podczas gdy sektor mediów i rozrywki, będący jednym z głównych „płatników” na rzecz systemu zbiorowego zarządu w Polsce doświadczył spadku przychodów o około 4%, co oznacza, że wpływy OZZ rosły szybciej niż otoczenie rynkowe, z którego się wywodzą;
- W tym okresie OZZ pozyskały łącznie ponad 4 mld zł, a łączne koszty działalności OZZ, obejmujące również tzw. repartycję pośrednią, wyniosły w tym czasie 948 mln zł;
- Pomimo wzrostu przychodów OZZ, nie obserwuje się podniesienia efektywności ich działania;
- OZZ utrzymują znaczące kwoty niewypłaconych środków. Na koniec 2023 r. OZZ dysponowały 1,683 mld zł, a w latach 2019–2023 średni poziom dostępnych zasobów na koniec roku wynosił około 1,5 mld zł, co oznacza, że OZZ mogłyby potencjalnie wypłacać środki przez około dwa lata bez nowych wpływów, co wskazuje na potrzebę poprawy procesów identyfikacji uprawnionych i usprawnienia repartycji;
- **Mimo ustawowych terminów wypłat, średnio około ćwierć miliarda złotych rocznie nie trafiało w badanych okresie do uprawnionych w ustawowym terminie 9 miesięcy od zakończenia roku;**
- **Brakuje skutecznych mechanizmów motywujących OZZ do szybszej dystrybucji środków, czy wymuszających terminowe rozliczenia z uprawnionymi;**
- Poza wzrostem przychodów, nie odnotowano istotnej poprawy w zarządzaniu kosztami, czy skróceniu czasu potrzebnego na wypłaty;
- Koszty operacyjne i finansowe OZZ wzrosły o około 41%, obejmując koszty zarządzania prawami, repartycję wtórną;
- Brak ogólnego obowiązku współpracy między tymi organizacjami prowadzi do praktycznych problemów dla użytkowników praw i może także prowadzić do powielania obowiązków i zwiększonych kosztów operacyjnych, które ostatecznie w nieuzasadniony sposób obciążają użytkowników i konsumentów;
- OZZ domagają się wielokrotnie opłat za te same usługi oraz naliczania opłat od przychodów niezwiązanych z eksploatacją określonych treści. Zdarza się, że kilka organizacji rości sobie prawa względem tych samych pól eksploatacji

Uzasadnione są zatem naszym zdaniem obawy o efektywności systemu zbiorowego zarządu prawami autorskimi i pokrewnymi. OZZ wykorzystują posiadany monopol i bardzo szerokie uprawnienia procesowe do budowy własnej pozycji, w miejsce troski o harmonijny rozwój rynku. We wspomnianym raporcie rekomendowaliśmy szereg konkretnych rozwiązań, które mogą usprawnić działanie tego systemu. Wśród sugestii i propozycji znalazło się m.in.

- Wprowadzenie możliwości zaoferowania przez OZZ usługi jednolitego punktu kontaktowego (fakultatywna zasada one-stop-shop),
- Wprowadzenie maksymalnych pułapów obciążeń dla użytkowników praw, uwzględniających wartość tej eksploatacji w całym łańcuchu praw,
- Korzystanie z obowiązkowych tabel wynagrodzeń, określających wysokość należnych opłat dla twórców oraz właścicieli praw, w przypadku organizacji uprawnionych na tych samych polach eksploatacji i w odniesieniu do tych samych uprawnionych oraz efektywny nadzór nad działalnością OZZ.

Wyraźne luki i nieprawidłowości opisane w naszym raporcie, jasno zobrazowane również przez wyniki kontroli w SFP, rodzą nie tylko nasze obawy, ale i sprzeciw. Blisko 60 proc. przychodów organizacji zbiorowego zarządzania działających w Polsce pochodzi z nadawania, reemisji utworów oraz udostępniania ich w internecie. Środki te w dużej mierze pochodzą od przedsiębiorstw, które zrzeszamy. **Jako podmioty, które ponoszą koszty związane z funkcjonowaniem systemu zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi w kraju i stanowią jego istotny filar, pragniemy, by fundusze te wykorzystywane były efektywnie – aby trafiły do uprawnionych twórców w sposób sprawiedliwy i przejrzysty. Apelujemy zatem o dalsze działania w celu poprawy działania systemu zarządzania zbiorowego prawami autorskimi w kraju.**

Stoimy na stanowisku, że w odpowiedzi na wykazane nieprawidłowości, stanowiące przejaw szerszego problemu, z jakim borykamy się w Polsce, konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań. Bez wątpienia dużym i istotnym krokiem we właściwym kierunku były konstruktywne rozmowy przeprowadzone w czasie ostatniego spotkania w ramach Forum Prawa Autorskiego. Ich kontynuacja w szerokim gronie będzie niezbędna, by uporać się z wyzwaniem przed jakim stoimy, odbudować zaufanie w system zarządzania prawami autorskimi w Polsce, a także stworzyć sprawny mechanizm sprzyjający rozwojowi polskiej kultury, zapewniający bezpieczeństwo i godziwe wynagrodzenie dla twórców, a jednocześnie mający na względzie dobro przedsiębiorców i konsumentów w kraju.

Pragniemy jednoznacznie ponownie zadeklarować wolę i gotowość sektora cyfrowego i telekomunikacyjnego do wspólnej pracy z Ministerstwem, twórcami i konsumentami nad reformami, które pozwolą kreować taki system. Wierzmy, że współpraca ta pozwoli wypracować rozwiązania, które uczynią mechanizm zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi przejrzysty i jasny dla przedsiębiorców, a także sprawiedliwy wobec twórców i sprzyjający polskiej kulturze, którego bez cienia wątpliwości pilnie dziś w Polsce potrzebujemy.

Otwarcu na współpracę, pozostajemy do pełnej dyspozycji Pani Minister. Zapraszamy również do kontynuacji dialogu na temat poruszonych wyżej kwestii i udziału w rozmowie pt. "Równowaga interesów – współpraca OZZ i operatorów w erze cyfrowej" w formule okrągłego stołu, która odbędzie się 26 maja (poniedziałek) 2025 r. w godz. 15:00 – 17:00 podczas Ogólnopolskiej Konferencji Operatorów Komunikacji Elektronicznej w Hotelu Sheraton w Sopocie. Ufamy, że będzie to doskonała okazja, by przyrzeć się sferze zarządzania prawami autorskimi w Polsce i w duchu porozumienia szukać rozwiązań obecnych problemów systemu.

Z wyrazami szacunku,

Andrzej Dulka, Prezes Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji

Bogdan Łaga, Prezes Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej

Stefan Kamiński, Prezes Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji

Karol Skupień, Prezes Krajowej Izby Komunikacji Ethernetowej

Michał Kanownik, Prezes Związku Cyfrowa Polska

Krzysztof Kacprowicz, Prezes Związku Pracodawców Mediów Elektronicznych i Telekomunikacji
Mediakom

Teresa Wierzbowska, Prezes Związku Pracodawców Prywatnych Mediów